

Til
Finansdepartementet

13.08.2010, Oslo
Ref 6.4.22/ 100623 ST

Høringsvar: Rapport om særfradrag for store sykdomsutgifter

Unge funksjonshemmede takker for muligheten til å levere innspill til arbeidsgruppens rapport om særfradrag. Unge funksjonshemmede ønsker ikke å gå detaljert inn i enkeltforslag, men vil i det følgende ta for seg en del generelle betraktninger om særfradragsordningen og de store linjene i arbeidsgruppens forslag.

Generelle betraktninger

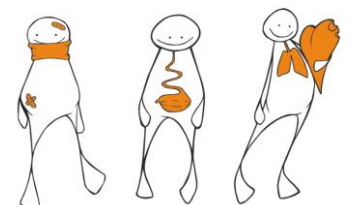
Prosess

Arbeidsgruppens rapport er sterkt preget av gruppens sammensetning, og Unge funksjonshemmede mener det er uheldig at det legges langt større vekt på administrative konsekvenser av ulike ordninger enn på hensynet til brukerne av særfradraget. Ved en gjennomgang av særfradragsordningen burde en forvente at en la sterk vekt på hvordan ordningen slår ut og oppfattes av ulike brukere og hvordan de vil påvirkes av en endring. Unge funksjonshemmede mener det er underlig at arbeidsgruppen ikke har hatt mer utstrakt kontakt med brukerorganisasjonene, spesielt med tanke på at brukerorganisasjonene har uttrykt ønske om mer kontakt og mulighet for å gi mer innspill i prosessen.

Fordelingsvirkninger

Arbeidsgruppen argumenterer for at særfradragsordningen har uheldige fordelingsvirkninger gjennom at ordningen både forutsetter at en har økonomisk mulighet til å pådra seg store sykdomsutgifter i utgangspunktet og at en har et inntektsnivå som gjør at en kan nyttiggjøre seg fradraget.

For flere av gruppene Unge funksjonshemmede representerer, som unge uføre, unge minstepensjonister, unge på attføringstiltak eller som på grunn av sin helsesituasjon har svært lav inntekt vil ordningen i praksis ikke bidra til dekning av sykdomsutgifter, selv om disse kan sies å være svært høye. For mange i denne gruppen utgjør også sykdomsutgifter en relativ stor andel av disponibel inntekt. Eksempelvis vil samlede helseutgifter på 13 000kr årlig utgjøre nærmere 10% av en Ung uførs disponible inntekt. Arbeidsgruppen presenterer selv tall i rapporten som bekrefter at funksjonshemmede og kronisk syke generelt har høye helseutgifter, der rundt 30% har utgifter over 10 000kr årlig. Den økonomiske situasjonen for unge uføre, unge minstepensjonister og kronisk syk eller funksjonshemmet ungdom med redusert arbeidsevne er svært krevende, og dette bør være en prioritert gruppe ved en omlegging av fradrags- eller tilskuddsordninger for personer med høye sykdomsutgifter.

Individuelle fradrag og tilskudd

Arbeidsgruppens flertall legger opp til en fjerning av særfradragsordningen, og at hoveddelen av midlene overføres til prioriterte helse- og sosialpolitiske formål. Unge funksjonshemmede er kritisk til å fjerne en ordning som er innrettet for å avhjelpe økonomisk belastning for enkeltpersoner med høye sykdomsutgifter og erstatte den med en generell målsetning om å styrke andre prioriterte helse- og sosialpolitiske formål. En slik endring vil øke den økonomiske belastningen for personer med langvarig sykdom, og Unge funksjonshemmede mener en fjerning eller endring av særfradraget må ta sikte på fortsatt å avhjelpe økonomisk belastning for enkeltpersoner ved sykdom. Imidlertid vil det være en fordel å bedre fordelingsvirkningen av ordningen blant annet gjennom etablering av tilskudd.

Tilskudd

Unge funksjonshemmede mener det av fordelingshensyn er sterke grunner til å sikre tilskudd for store sykdomsutgifter til lavinntektsgrupper og trygdede. For denne gruppen er sykdomsutgifter en langt større belastning for privatøkonomien enn for andre grupper, og i en del tilfeller vil svak økonomi bidra til at en ikke foretar innkjøp eller oppsøker tjenester som en ut fra en rent helsemessig vurdering ville være tjent med å gjøre.

Ved etablering av et tilskudd er det avgjørende at tilskuddet organiseres slik at en unngår den underfinansiering som i dag preger grunn- og hjelpestønad. Ordningen bør også omfatte grupper som har store utgifter som følge av sykdom eller svakhet, men som i dag ikke har mulighet til støtte gjennom grunn- eller hjelpestønad.

Muligheten til å ta hensyn til samlet utgiftsnivå, der ulike helseutgifter til sammen må over en viss grense, er en styrke ved særfradragsordningen i forhold til andre ordninger. Denne muligheten til å ta hensyn til den samlede helseutgiftsbelastningen for brukerne bør videreføres i en tilskuddsordning, enten den organiseres som en styrking og forbedring av grunnstønad eller som en egen tilskuddsordning.

Med vennlig hilsen

Adrian Tolleson
Styreleder i Unge funksjonshemmede

Solveig Tesdal
Rådgiver i Unge funksjonshemmede